

kih 150 km od Rima. V mestecu Lama del Peligni se je porušilo celo majhno predmestje. Ubitih je šest oseb, 39 ranjenih. Precej ubitih ter ranjenih je tudi po vaseh na deželi. V mestu Sulmana je porušil potres pročelje cerkve sv. Nikolaja in palačo Corvi. Ranjenih je 15 oseb. V mestecu Sale je porušenih 100 hiš.

Strašna posledica ciklona (viharja) v Mehiki. Mesto Tampiko v severni Mehiki šteje 80.000 prebivalcev in je na glasu radi trgovine in petrolejskih vrelcev. Od tega mesta je uničil ciklon, ki je divjal zadnje dni z brzino 180 do 200 km na uro, tri četrtine. Mrtvih in ranjenih je več tisoč. Angleške, ameriške, nemške in mehiške parnike, ki so bili zasidrani v pristanišču, je vihar odtrgal in ogromni valovi so jih pogнали ven na odprto morje, kjer se jih je več potopilo. Okoli Tampika samega pa so se odprle v zemlji ogromne globeli, v katere so se pogrezle tračnice in so štirje vlaki, dva potniška in dva tovorna, izginili v zemlji. Železniške proge so na več krajih popolnoma izdrte in porušene. Ciklonu so se pridružile tudi ogromne poplave ter sta izstopili reki Tamesi in Pamiko. Vse ozemlje okoli mesta Ciudad Vittoria je prizadeto od poplave. Med besnenjem voda je rjul ciklon, ki je bil širok nad 250 km. Tampiko nudi strahoten prizor. Vse ceste predstavljajo ruševine kamna, lesa, opeke, dreves, stekla, železa in brzojavnih drogov. Promet je popolnoma nemogoč. Vsa poslopja, ki so še ostala, to je nekaj šol, cerkev in javnih palač, so polna ranjenih.

Kolera — posledica strahovite poplave v Indiji. Strahovita poplava je obiskala vzhodne dele Indije in predvsem okraja Katak in Bihar. Blizu 2000 glav goveje živine je utonilo in nad 9000 ljudi je pomrlo na kolero, katero raznašajo podgane, ki se rešujejo iz vode. Popolnoma porušenih je 7000 hiš, močno poškodovanih 20.000. Škoda na poljih se pa sploh ne da preceniti.

Rusi dosegli 19 km višine. Dne 30. septembra ob 8.41 zjutraj se je začel v Moskvi dvigati ruski balon v stratosfero. Ob 12.50 je dosegel balon 19.000 m višine in se je začel spuščati nazaj na zemljo. Pri dviganju je dosegel balon 67 stopinj pod ničlo. Tri Rusi, ki so bili v gondoli, so z balonom srečno pristali na dan poleta ob 17. uri popoldne v Kolomni v Rusiji.

Na Mariborski cesti št. 7 v Celju je okusno renoviral svojo hišo g. Ivan Martinčič, druž. tiskarne v Celju. Istočasno si je v hiši ustanovil trgovino z mešanim blagom. Novo trgovino je dobro založil s svežim blagom in kakor je z letakov razvidno, je tudi sedanjim časom primerno usmeril nizke cene blagu. Zato trgovino dobro priporočamo. 1021

Koca, štrange, slamnjake kupujem stalno pri Anton Šinkovec, Čelje, Dečkov trg. 1006

Občinski zakon mora vsakdo poznati, kdor hoče voditi kako skupino pri občinskih volitvah. Zato si ga pravočasno naročite, stane: broširan 8 Din, vezan 15 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Skrivnostni studenec. Spisal Pavel Keller, poslovenil dr. Ivan Dornik. 70. zvezek Cirilove knjižnice. Dobi se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena: broširano Din 16.—, vezano Din 26.—.

Novo suženjstvo v Rusiji.

Boljševiki ne verujejo v Boga, njegovo ime ne sme biti zapisano v njihovih šolskih knjigah. Ker v Boga ne verujejo, zato tudi človeka ne smatrajo za podobno božjo, marveč za sredstvo, ki jim dela in dobiček prinaša. Zato tudi nečloveško izrabljajo ljudi, razdružujejo družine, ženo od moža, otroke od staršev ter jih gonijo sem in tja kot živino. Tudi prodajajo že ljudi kot ob časih pred Kristusom. Pod zaščito slaboglasne Čeke (GPU) upeljavajo pravo suženjstvo. List »Naše Vremja« in ruski listi prinašajo iz Moskve ta-le dopis, katerega tu delno priobčujemo:

Neko obrtno podjetje, seveda vladno, ker v Rusiji ni drugačnih, je prejelo iz Moskve ukaz, da trikratno poveča svoje izdelke. Voditelji podjetja so tuhtali in sklepali, kako bi bilo mogoče izpolniti ta ukaz. Glavna ovira je bila v tem, da ni bilo na razpolago, specialistov, kateri bi naj zavzeli vodilna mesta. Napisali so prošnjo v Moskvo, a od tam ni bilo nobenega odgovora. Zato je šel eden od ravnateljev v Moskvo, da bi poizvedel, kako in kaj. Tam so rekli, da specialistov ne dajo, ker jih nimajo. Delajte, kakor hočete, a pomnite!!

Ravnatelj je kar vedel, kaj to pomeni. Če ne izpolnite ukaza, imate opraviti s Čeko. Položaj podjetja je bil obupen, ker brez specialistov se obrat ne more povečati, a specialistov ni. Začele so se seje, posvetovanja in dopisovanja z drugimi podjetji. Slučaj je pomagal. Eden izmed članov podjetja je imel v Čeki prijatelja. Ta je spoznal zadrego podjetja in beseda je dala besedo.

Vi ste čepel, je rekel čekist prijatelju. Pojdi v koncentracijski tabor in tam kupiš specialistov, kolikor hočeš. Kako to »kupiš«? Ne razumem. Ne klepetaj dalje, kar pojdi! Napravi zapisnik, koliko in kakšnih specialistov potrebujete. Pojdi naravnost k poveljniku tabora in govori ž njim!

Poveljnik tabora s prva ni razumel, zakaj gre. A kmalu se mu je razjasnilo ter je rekel: dobro! Imam prvovrstno blago. Izbira je velika. Nimam samo inženirjev, imam profesorje, imam celo dolgoletnega ravnatelja tovarne — dam ga vam za 700 rubljev na mesec. Če jih pa vzamete več, skupaj 16 oseb, jih vam dam po 600 rubljev na mesec.

Ali bodo pa hoteli delati pri nas? — Hahaha, se je zasmel poveljnik tabora. Če bodo hoteli delati? Vsi, katere vam bom dal, so obsojeni na deset let v našem taboru.

A kako bo s plačo? Komu bomo plačevali, ali vam, ali njim?

Takoj se vidi, da prvokrat opravljate to delo, se je zasmel poveljnik. Od mesečne plače boste plačevali 90% nam,

bili led. Skozi verigo človeških rok so šli polni in prazni škafi sem in tja. V tej verigi so stali Erika Grubelnik, nadučitelj in tudi Malčka od »Grozda«.

To dekle je stalo tam v dežju in viharju v sami domači obleki. Kakršni je priletela novica o nesreči na uho, taka je pianila kvišku in odhitela iz hiše.

»Ali ste vi, Malčka?«

»Da.«

»Gospodična Malčka, takoj mi pojdite domov. Prehladili se boste in zboleli!«

»Ne morem!«

»Naj stopim jaz na vaše mesto!«

»Pojdite rajši više gori k ribniku; tam jih manjka —«

»Topleje se morate obleči!«

Meni nič tebi nič sem jo potisnil iz vrste in stopil na njeno mesto. Tedaj mi je pošepetala na uho:

»Moj Bog, ljudje trdijo, da je storil to stari Grčar. In jaz sem mu dala žganja!«

»Tega nihče ne more trditi. Pojdite vendar domov in ležite v posteljo!«

»Ne morem!« Odhitela je od mene, gori proti ribniku.

Škafi so šli sem in tja. Ogenj je vzplamtel do vrha. Na daleč je razsvetlil noč, vrgel grozljivo luč na črne gozdove, ki so se zvijali v viharju, splasil hiše iz nočnega spanja, da se je zdelo, da gledajo sedaj vse hiše s svojimi belimi obrazi in z očmi, ki se iskre v grozi, da mora ena izmed njih umreti na grmadi.

Boltežar je kakor poveljnik hodil sem in tja in dajal deset koristnih in sto nekoristnih povelj. Tedaj je vreščavo zavpil glas:

»Tonče! Tonče!«

Bil je stari žagar, ki je klical. Klical je sina.

»Tonče! Tonče! Tonče!«

Sina pa ni bilo nikjer.

Nato je prišel nemir med ljudi.

»Grčarja prihajata!«

Res, bila sta Grčar in njegova žena. Žagar je planil proti njima.

»Kje je Tonče? Kje je moj fant?«

doslej zgrajena zračna ladja. V številkah bo zgledal novi Zeppelin takole (številke o oklepaju se nanašajo na dosedanjo »Grofa Zeppelina« L Z 126: dolžina 248 m (235), največji premer 41.20 m (30.52), najvišja višina 45.50 (33.78), vsebina plina 200.000 kub. m (105.000).

Nova ladja, koje ogradje bo iz duraluminja in obod iz platna ter bombaževine, bode lahko sprejela 50 potnikov. K tem še pride 8 ton prtljage in pošte, 2 toni pitne vode, 2 toni vode za uporabo, 8 ton vode za obtežo (balast), 60 ton olja za pogon, 8 Diesel motorjev. Kot plin bodo vzeli helij, ki se ne vname za

Proti zobnemu kamnu

SARGOV KALODONT

a 10% njim. Ne pozabite, da jih rabite lahko 24 ur na dan in noč. Bodo pod nadzorstvom krajevnih čuk, od katere dobite obvestilo. Torej, tovariš, ali jih vzamete?

Delegat podjetja je sprejel pogoje poveljnikove in sestavila sta dogovor. — Podjetje je poslalo v tabor dogovorjen znesek in čez nekoliko dni je bilo poslano — blago — 16 specialistov. Do revolucije so bili vsi inženirji in eden je bil bivši profesor višjega tehniškega zavoda. Gospodje so bili večinoma postarni, telesno in moralno izmučeni. In delali so poslušno kakor sužnji.

To ni edin slučaj. Že nekaj let kupujejo nekatera podjetja specialiste na tak način. Vsako leto jih proda čeka po nekoliko tisoč.

Včasih se zgodi, da kaka tovarna potrebuje specialista, kakoršnega čeka nima na razpolago. Vkljub temu pošlje čeka kratek odgovor: Dostavimo!

Osrednji urad čeka pošlje na vse poželeske oddelke vprašanje: Ali ni v

vašem okraju specialista v tej stroki? Specialist se poišče v najkrajšem roku. In ko se najde, pošlje osrednji urad čeka ukaz: Aretirajte ga in pošljite v ta in ta koncentracijski tabor. Zakaj? Radi kakšnih prestopkov? O tem ni govora. V stanovanje dotičnika pride uradni obisk. In če ne najdejo nič sumljivega, mu reko: Znano je nam, da imate v emigraciji sorodnike, katerim dopisujete in jim pošiljate za nas zelo škodljiva poročila. In obsodijo ga na 10 let v koncentracijski tabor. Obenem pošlje urad čeka podjetju obvestilo: Zahtevanega specialista dobite. Cena je taka...

Dotični dopisnik iz Moskve trdi, da v tem dopisu ni niti ena beseda pretirana. Če bi imeli dostop do ruskih koncentracijskih taborov in priliko pogovoriti se z jetniki, bi se o resnici tega mogli prepričati. To je žalostno poglavje. Skoraj ni mogoče verjeti, da se v kulturni Evropi v 20. stoletju kaj takega more goditi.

A. K.

je poglobila. Cerkve niso nikdar bile tako obiskane kakor sedaj. Ljudje nosijo na svojih prsih križce, svetinje in druge verske znake, čeprav jim oblast nalaga kazni in jih druhal napada.

S tem notranjim prenovljenjem gre vzporedno zunanji prepoved. Španski katoličani hočejo osvojiti javno življenje, ki so ga prej vsled svoje brezbržnosti zgubili. Katoliška akcija je svoje organizacije podrobno izpeljala in razširila po vsej Španiji. Največjo važnost pa pripisujejo španski katoličani temu, kar je v resnici najvažnejše: katoliškemu tisku. Ako bi bili prej vsaj polovico tega storili za katoliške časnike, kar delajo in žrtvujejo zdaj, ne bi bili prišli nad nje težki dnevi preizkušnje. Radodarna požrtvovalnost katoličanov je dvignila katoliško časništvo v Španiji na višino, katere ne dosežajo ne liberalni ne socialistični listi.

Na čelu katoliških listov v Španiji je v Madridu izhajajoči dnevnik »El Debate«, ki je postal najboljši, najobsežnejši in najbolj razširjen dnevnik na Španskem. Državna oblast ga je preganjala, ga ustavljala, nalagala mu je kazni ter urednike zapirala, kljub temu se je list dvigal ter raste. Sedaj si je nabavil najmodernejše stroje. Poleg njega izhaja v Madridu še eden katoliški dnevnik pod imenom »El Siglo futuro«. Tudi ta list je trpel preganjanje, pa je napredoval po notranjem ustroju in po številu naročnikov, ki se je kakor pri listu »El Debate« podesetorilo in podvajsetorilo. Ko se je list hotel razširiti ter je to zahtevalo veliko stro-

DRUŠTVENE VESTI

Katoliško časopisje — orožje katolicizma.

Katoliška cerkev ima v sebi veliko notranjo silo, ki jo edina vzdržuje, ne pa kakšna državna pomoč. Ako bi ob-

stoj cerkve bil odvisen od zunanje pomoči, bi cerkev morala propasti, če stopi na mesto pomoči in podpore pritisk in preganjanje. Vprav v dobi preganjanja pokaže cerkev svojo življensko silo in vso veličino svojega bistva. To je tudi pokazala katoliška cerkev v Španiji. Preganjanje, ki jo izvaja proti cerkvi frimasonski liberalizem in brezbožni socializem, je cerkev očistilo in okrepilo. Verska zavest, ki je bila med španskim ljudstvom vedno velika, se

slučaj kake nepredvidene nesreče.

Kabina za vodstvo in krmilarje zrakoplova bo dolga 10 m in bo pritrjena spodaj. Prostor za potnike bodo v notrajnosti ladje in bo dolgi 18 m. Potniški prostor bo obstojal iz dveh krovov, eden vrhu drugega. V sredini zgornjega krova bo 28 prostornih kabin in v vsaki 2 postelji, topla in mrzla voda. Zraven spalnice bo velika obednica (14,50 x 6 m) z 38 sedeži, nato sledi 16 m dolgi hodnik z okni za razgled med vožnjo. Levo od spalnice bo soba za čitanje in pisanje. Tamkaj bo tudi urejena soba za kadilce, katero so pogrešali potniki na dosedanem

»Ne veva!«

»Ne vesta, mrcini beraški?«

»Ta dva sta zažgala!« je zavpila neka ženska.

»Vrzita ju no v ogenj!«

Halo! In tedaj se je utrgal plaz!

»Vrzite ju v ogenj, požigalca! Grčarica je vešča! Vrzite jo v ogenj!«

»Gospod Boltežar!«

Boltežar je privihral.

»Gospod Boltežar, vi kot uradni predstojnik morate prepričati, da se ne zgodi nesreča, da se ne zgodi ljudska sodba!«

»Vrzite ju v ogenj!«

Trop ljudi je obstopil Grčarja.

Pohitela sva z Boltežarjem tja, tudi nadučitelj in Erika sta pritekla.

»V imenu postave — naj se nobeden ne ga-ne!« je zatulil Boltežar.

Res so ga poslušali. Stali so mirno kakor vojaki.

»Prostor!«

Umaknili so se. Boltežar je stopil pred Grčarja.

»Oba moram zapreti. V imenu postave! Birič! Župan! Zapriseženi možje!«

Prišli so štirje možje. Eden izmed njih je imel na glavi uradno čepico in sabljo ob boku. Boltežar je zapovedal:

»Ta-le dva oba v zapor! Moža peljite v gasilni dom, žensko pa v graščino in jo zaprite v klet za premog! Ali ste razumeli?«

»Smo!«

»Tako je ta stvar opravljena. Na delo zopet! Gasiti!«

»Gospod predstojnik!«

»Kaj hočete?«

»Gospod predstojnik, saj jaz vendar nisem storil tega; saj sem vendar stari Grčar!«

»Tiho! — Odpeljite ga!«

Grčarja so pograbili in ga vlekli proč. Ženska se je branila, mahala okrog sebe, praskala in pljuvala. Dva močna moška sta jo pograbila in jo s silo vlekla proč.

Halo, pa se je znova začelo grdo zmerjanje, in vsi so silili za prijetima ter hoteli, da ju sprem-